

створювати нові технології розробки інноваційно-комунікативних засобів навчання циклу фундаментальних дисциплін.

Література

1. Атаманчук П.С. *Інноваційні технології і управління навчанням фізики.* – Кам'янець – Подільський.: К – ПДУ, 1999. – 174 с.
2. Беспалько В.П. *Слагаемые педагогической технологии.* – М.: Педагогика, 1989. – 302 с.
3. Додока Г.К. *Современные образовательные технологии, Учебн. пособие, - Народное образование, 1998.* – 256с.
4. Романов П.А. *Моделирование образовательных процессов в учебно-технической деятельности студентов// Образование и наука.- 2000.-№7.- с.61-75*
5. Селевко Г.С. *Современные образовательные технологии.-:Народное образование, 1998.-256с*

УДК 378.147

Микола Рогоза, Євген Івченко, Віктор Божко
ВНЗ Укоопспілки Полтавський університет економіки і торгівлі

СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНІНГОВОГО КОМПЛЕКСУ «ВІРТУАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО» ВНЗ УКООПСПІЛКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

© Микола Рогоза, Євген Івченко, Віктор Божко, 2011

В доповіді розглянуто передумови створення віртуальних підприємств в ВНЗ економічного профілю, їх типовий функціонал. Шляхи реалізації програми створення навчально-тренінгового комплексу (НТК) «Віртуальне підприємство» ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». Представлені концептуальна модель реалізації НТК та план заходів щодо комплексного впровадження його елементів.

Ключові слова: віртуальне підприємство, навчально-тренінговий комплекс, системний підхід

The present work demonstrates the prerequisites to create virtual enterprises in higher education in economics, their typical features. Implementation of the program a program of creating educational and training complex (ETC) "Virtual Enterprise" university Ukoopspilka "Poltava University of Economics and Trade."

Conceptual model of ETC and a comprehensive action plan for implementation of its elements.

Keywords: virtual enterprise, educational and training complex, system approach

Вступ. В наш час активно розвивається нова форма ринкової економіки — віртуальна економіка, що передбачає можливість здійснення економічних операцій в електронному просторі. Розвиток віртуальної, електронної економіки базується в першу чергу на розвитку Інтернет - технологій, а також на законі економії часу (суть закону економії часу полягає в тому, щоб зменшити непродуктивні витрати життєвого часу людини — час, витрачений на черги, поїздки на роботу і т. п., що складає, згідно сучасним дослідженням, до 17 % активного періоду життя людини). Віртуальна економіка передбачає зменшення цих витрат шляхом надання можливостей купувати товари, отримувати освіту, працювати, здійснювати банківські, біржові та інші фінансові операції не виходячи з дому.

За прогнозами спеціалістів в найближчі роки провідні компанії в усіх секторах економіки перейдуть від звичайного бізнесу до електронного. Цей процес зачепить кожний сектор економіки, всі сторони виробництва, фінансових послуг, охорони здоров'я, роздрібної торгівлі, індустрії розваг і мас-медіа, телекомунікації та виконавчої влади. Традиційний бізнес буде співіснувати з електронним, але в недалекому майбутньому стане лише частиною більш великих електронних структур.

Для того, щоб всі ці прогнози справилися, необхідна підготовка фахівців [1], які володіли б технологіями віртуальної економіки — віртуальних підприємств.

Передумови створення віртуальних підприємств в ВНЗ економічного профілю.

Концепція віртуальних підприємств з'явилась понад 10 років тому і в першу чергу пов'язана з публікацією роботи У. Девідоу та М. Мелоуна «Віртуальна корпорація». Як зазначено в цій роботі: віртуальне підприємство створюється шляхом відбору людських, фінансових, матеріальних, організаційно-технологічних та інших ресурсів з різних підприємств та їх інтеграції з використанням комп'ютерних мереж. Це дозволяє сформувати гнучку та динамічну організаційну структуру, що є найбільш пристосованою до найшвидшого випуску та оперативної доставки нової продукції на ринок.

Пізніше автори використовують різноманітні визначення віртуальних підприємств, за основу яких обираються різні підходи [2]. При використанні структурного підходу до визначень, віртуальне підприємство (організація) називається мережею, формою співробітництва, або ж комбінацією ресурсів. У випадку використання процесного підходу — неперервною установчою зміною, стратегічним підходом, управлінським підходом, дією або здатністю. Також пропонується поєднання структурного і процесного підходів, в результаті чого віртуальне підприємство визначається як: співробітництво між організаціями деякої підмножини відібраної з відомої множини (dynamic Web — відкритий кінцевий набір попередньо кваліфікованих партнерів, які згодні входити в об'єднання потенційних членів віртуальної організації). Це співробітництво сфокусоване на реалізацію визначених задач (цілей), конкретних маркетингових можливостей.

Можна виділити наступні характеристики, притаманні таким віртуальним організаціям (підприємствам):

- вони утворюються в результаті взаємодії між компаніями, членом віртуальної організації може бути як велика транснаціональна корпорація, так і невеличка приватна фірма чи навіть окремих консультант незалежно від територіального розміщення;

- компанії у віртуальній організації зберігають свою юридичну та економічну незалежність;

- метою використання віртуальної організації є оптимальне використання можливостей ринку та ресурсів;

- взаємодія партнерів у віртуальній організації обмежена конкретною метою.

Основною особливістю віртуальних організацій є використання інформаційних і комунікаційних технологій, які дозволяють їх реалізувати.

Серед переваг такої форми організації бізнесу можна назвати:

- гнучкість у виборі робочої сили (компанії-виконавці кожної функції можуть бути замінені більш кращими без особливих обмежень);

- легкість переходу на нову продукцію (модульна організація може змінити свою структуру);

- більш висока продуктивність і задоволеність працею співробітників та ін.

Недоліками є:

- слабкість безпосереднього контролю над процесами;
- сильна залежність від роботи суміжників;
- складність роботи з відокремленими працівниками (відсутність в них відчуття колективу та надійності робочого місця) та ін.

Зважаючи на вищезазначені процеси розвитку економіки постає задача забезпечення високого рівня конкурентоздатності випускників ВУЗів економічного профілю, що володіють найсучаснішими технологіями економічного менеджменту, вирішення якої вимагає від вишу впровадження в освітній процес нових методик вивчення блоку економічних дисциплін. Одним з найефективніших методик є наближення середовища навчання до реальних умов роботи майбутніх фахівців, що може бути реалізовано завдяки створенню віртуального підприємства в освітньому середовищі ВНЗу.

Типовий функціонал віртуального підприємства в ВНЗі економічного профілю.

Навчання у ВНЗ можна розділити на два етапи. Один з них - отримання фундаментальної університетської освіти, другий - набуття спеціальних знань і навичок, які застосовуються в конкретній професійній діяльності. Починаючи з третього-четвертого курсів в методику навчання на факультеті входять дисципліни, які включають в себе не тільки фундаментальні знання, але і вирішення завдань, що моделюють майбутню діяльність фахівця.

Сучасні світові тенденції підготовки фахівців економічної спрямованості орієнтовані на бізнес-освіту, яка передбачає інтеграцію теоретичних знань і практичних навичок. З цих позицій "віртуальне підприємство" відіграє значну роль у підготовці високопрофесійних фахівців, адаптованих до реального бізнес-середовища. У його рамках моделюються складні комплексні процеси та ситуації, аналізуються можливі варіанти вирішення виникаючих проблем, здійснюються експертні оцінки.

"Віртуальні підприємства" готують конкурентоспроможних фахівців, які домагаються значних успіхів не тільки в ході навчання, але і, що більш важливо, після закінчення вузу. Це дозволяє університету піднятися ще на одну ступінь вищої освіти міжнародного класу.

Створення «Віртуального підприємства» у ВНЗ економічного профілю має забезпечувати:

- підвищення ефективності проходження виробничої практики студентами університету;

- проведення навчальних тренінгів на первинних посадах адміністративно-управлінського апарату віртуального підприємства для закріплення знань і набуття навичок, достатніх для виконання завдань та обов'язків відповідного рівня професійної діяльності;
- надання консалтингових послуг з питань економіки, фінансів, бухгалтерського обліку, менеджменту, маркетингу;
- проведення наукових експериментів;
- участь у вдосконаленні концепції електронної освітньо-наукової інформаційної мережі університету;
- розробку, адаптацію, підтримку та впровадження спеціалізованого програмного забезпечення;
- та інші.

Концептуальні засади реалізації навчально-тренінгового комплексу «Віртуальне підприємство» університету.

Реалізація проекту зі створення віртуального підприємства в ПУЕТ базується на наступних принципах:

1. Комплексний, системний підхід до створення навчально-тренінгового комплексу «Віртуальне підприємство» в межах всього університету.
2. Реалізація проекту на основі концептуальної структури віртуального підприємства без орієнтації на функціональні можливості конкретної інформаційної системи.
3. Забезпечення плідної взаємодії групи фахівців-експертів з предметних областей з представників кафедр університету та фахівців навчально-інформаційного центру.
4. Виділення підрозділу що координує здійснення програми по створенню НТК «Віртуальне підприємство» та забезпечує планування та супровід його експлуатації.

В якості пілотної інформаційної системи використовується програмна платформа «1С-Підприємство», яка характеризується широкими функціональними можливостями та має ефективну систему супроводу.

Паралельно проводяться заходи щодо реалізації НТК і на інших програмних платформах у відповідності до розробленої концептуальної структури віртуального підприємства, що забезпечить реалізацію диверсифікацію управлінських рішень під час проходження тренінгів та гнучку політику в виборі постачальників інформаційних систем.

Виходячи із загальної концепції віртуального підприємства можна визначити відділи (підрозділи) в яких в ході проходження тренінгу студенти різних спеціальностей, згідно навчального плану будуть проходити відпрацювання навичок практичної діяльності (на базі відповідних кафедр):

- фінансовий (Кафедра фінансів);
- бухгалтерія (Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту);
- кадри (Кафедра управління персоналом і економіки праці);
- збут і постачання (Кафедра маркетингу);
- підготовка виробництва (Кафедри технології і організації ресторанного господарства, технології та організації харчових виробництв) тощо.

Навчальні тренінги планується проводити у комп'ютерних лабораторіях відповідних кафедр на платформах «Парус», «1С Підприємство», «Галактика», що характеризуються широкими функціональними можливостями.

Реалізацію налаштувань НТК «Віртуальне підприємство» слід проводити поетапно з погодженням під час проведення координаційних нарад-семінарів фахівців-експертів від кафедр університету.

Висновки. Впровадження в освітній процес віртуальних підприємств надає можливість студентам засвоїти сучасні методи управління підприємством та отримати навички роботи з найбільш широко використовуваними сучасними інформаційними системами всіх галузей господарської діяльності.

Література

1. Нестуля О.О. Модернізація освітньої діяльності університету: завдання, інноваційні технології та досвід впровадження: Навчальний посібник. Т. 1–Т. 9 / Нестуля О.О., В.П. Косаріна, М.Є. Рогоза, Н.І. Огуй, Н.В. Герман. – Полтава: ПУСКУ, 2009.

2. Saabeel W., Verduijn T. M., Hagdorn L., Kumar K. A. model of virtual organisation: a structure and process perspective // Electronic Journal of Organizational Virtualness, 2002, Vol.4, Nr.4.

3. Рекомендації внутрішньовузівської наради-семінару: "Реалізація програми створення навчально-тренінгового комплексу «Віртуальне підприємство» університету" від 30.08.2011 р. – Полтава: ПУЕТ, 2011.